

Rav Pinches Friedman  
Parshas Boi 5770

## **The Two Bloods of Korban Pesach and Bris Milah Are the Foundation of the Entire Torah**

In this week's parsha, parshas Boi, Hashem commands Moshe Rabeinu to present to Israel the mitzvah of sacrificing the korban pesach, in preparation for the exodus from Egypt. It states (Exodus 12,7):

"ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזות ועל המשקוף על הבתים אשר יאכלו אותו בהם... ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה, והכיתי כל בכור בארץ מצרים... והיה הדם לכם לאות על הבתים אשר אתם שם, וראיתי את הדם ופסחתי עליכם ולא יהיה בכם נגף למשחית בהכותי בארץ מצרים."

Afterwards, when Moshe Rabeinu presents the command to all of Israel, the verse states (ibid.23):

"ועבר ה' לנגוף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזות, ופסח ה' על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגוף, ושמרתם את הדבר הזה לחק לך ולבניך עד עולם."

Apparently, the words "את הדבר הזה" "this matter," refer to the placement of the blood on the lintel and the doorposts; concerning this matter, it says "as a decree for yourself and for your children forever."

Both the Ohr HaChaim hokodesh and the Droshe Chasam Sofer ask the question: Where do we find that our ancestors followed this practice or that the Rabbis instituted this practice? It seems that this decree is not being practiced forever, in every generation, as commanded in the verse.

The Ramban and the Even Ezra sensed this difficulty and elucidated the verse simply as a reference to the korban pesach and not to the placement of the blood. According to the sequence of the verses, Moshe Rabeinu doesn't mention this matter until after giving the command about placing the blood on the lintel and the doorposts. This suggests that he was requesting that future generations actually place the blood around the door. We must, therefore, seek a better understanding of this matter.

### **The Two Bloods of Pesach and Milah on the Lintel and the Two Doorposts**

Let us begin with the words of Rashi (12,6) quoting the Mechilta:

"היה רבי מתיא בן חרש אומר, הרי הוא אומר (יחזקאל טז ח) ואעבור עליך ואראך והנה עתך עת דודים, הגיעה שבועה שנשבעתי לאברהם שאגאל את בניו, ולא היו בידם מצות להתעסק בהם כדי שיגאלו, שנאמר (שם שם ז) ואת ערום ועריה, ונתן להם שתי מצוות דם פסח ודם מילה שملו באותו הלילה, שנאמר (שם שם ו) מתבוססת בדמיך, בשני דמים."

The awaited time for the redemption was at hand, and the people were devoid of merit; so, the Lord gave them two mitzvos to perform that night—the blood of the korban pesach and the blood of the bris milah.

Concerning these mitzvos, we find a novel interpretation in the Targum Yonasan on the possuk (Shemos 12,13):

**"והיה הדם לכם לאות על הבתים אשר אתם שם, וראיתי את הדם ופסחתי עליכם ולא יהיה בכם נגף למשחית בהכותי בארץ מצרים."**

The Almighty instructed that the two bloods—the dam pesach and the dam milah—be mixed together and thrown together on the lintel and the doorposts:

**"ויהי דם נכסת פסחא וגזרת מהולתא מערב לכון, למעבד מיניה את על בתיא דאתון שריין תמן, ואחמי ית זכות דמא ואיחוס עליכון, ולא ישלוט בכון מלאך מותא דאתיהיב ליה רשותא למחבלא במקטלי בארעא דמצרים."**

We also find this interpretation in Zohar (Boi 35): **"תרי דמי הוו חד דמילה וחד דפסחא"**; and, additionally, (Emor 95.): **"ותריין דמי הוו חד דפסחא וחד דמא דאתגזרו, והוה רשים על פתחא רשימא דמהימנותא"**

The Pirkei D'Rabbi Eliezer (chapt.29) goes a step further and comments that not only was the redemption from Egypt in the merit of the blood of the pesach and the blood of the milah, but the future redemption will also be realized in the merit of these same two mitzvos:

**"מכאן אתה למד שבני יעקב היו נמולין ומלו לבניהם והנחילוה לחק עולם, עד שעמד פרעה הרשע וגזר עליהם גזירות קשות ומנע מהם ברית מילה, וביום שיצאו ישראל ממצרים נימולו כולם מגדול ועד קטן, שנאמר (יהושע ה ה) כי מולים היו כל העם היוצאים וגו', והיו לוקחים דם מילה ודם פסח והיו נותנין על משקוף בתיהן."**

**וכשעבר הקב"ה לנגוף את מצרים וראה את דם הברית ודם הפסח נתמלא רחמים על ישראל, שנאמר ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמיך, ואומר לך בדמיך חיי ואומר לך בדמיך חיי. אמר רבי אליעזר אומר, וכי מה ראה הכתוב לומר שני פעמים בדמיך חיי, אלא אמר הקב"ה בזכות דם ברית מילה ודם פסח גאלתי אתכם ממצרים, ובזכותם אתם עתידים ליגאל בסוף מלכות רביעית, לכך נאמר שתי פעמים בדמיך חיי."**

#### **כרת Milah and Pesach Are Two Motzvhos that Carry the Penalty of**

Let us now address the issue of why Hashem specifically chose these two mitzvos to facilitate the exodus from Egypt. These two positive commandments possess a novelty, not found in any of the other 248 positive commandments. If one fails to perform either of these two mitzvos, he is punished with "kores"--divine punishment by premature death. With regard to the mitzvah of milah, it is written (Bereishis 17,14):

"וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה את בריתי הפר" ; with regard to the korban pesach, it is written (Bamidbar 9,13): "והאיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה וחדל לעשות הפסח ונכרתה הנפש ההוא מעמיה".

We should explain why these two mitzvos are treated so uniquely. Simply put, the Almighty took Israel out of Egypt in the merit of the blood of the korban pesach and the blood of the bris milah. This process culminated in His taking us to be His nation and giving us His Torah, as it is written (Shemos 6,7): "ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלקים". As a consequence, anyone who fails to perform these two commandments is exposing the fact that he is not a part of the people of Israel—who were chosen to be Hashem's people in the merit of these two commandments. The appropriate punishment, therefore, is "kores"—such an individual has no portion or legacy among the people of Israel.

A deeper significance for the choice of these two mitzvos can be presented based on the commentary of the holy, genius and author of the Chidushei Ha'Rim. The reason the Almighty commanded Israel to place these two types of blood on the lintel and doorposts was so that: "ולא יתן המושחית לבוא אל בתיכם לנגוף". "He will not permit the destroyer to enter your homes to smite." This should be understood in conjunction with what we have learned in the Mishnah (Berachos 13.):

"למה קדמה פרשת שמע לוהיה אם שמוע, כרי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה ואחר כך "והיה אם שמוע". Why does the paragraph of "שמע" precede "והיה אם שמוע"? So that one will first accept upon himself the yoke of Heavenly Dominion and, afterward, accept upon himself the yoke of commandments. In other words, the first paragraph of "krias shema" is acceptance of Hashem as our Master; whereas the second paragraph concerns the acceptance of the commitment to fulfill the commandments.

Now, the nation of Israel came into being during the plague of the firstborn, **מכת בכורות**; they were referred to as (Shemos 4,22): "בני בכורי ישראל", my firstborn son, Israel. This is why they were commanded to place on their doorways the blood of the korban pesach and the blood of the bris milah. The blood of the milah represents **עול מלכות שמים** – acceptance of the yoke of Heaven—the placing of the Almighty's seal upon our flesh. The blood of the korban pesach, the slaughtering of the Egyptian's g-d for Hashem's sake, represents the yoke of mitzvos. This is why every generation is commanded to place mezuzahs on the doors to our homes; they contain these two paragraphs of "krias shema" expressing the acceptance of **עול מלכות שמים** and the acceptance of **עול המצוות**.

It is apparent that he intended to provide an answer to the Ohr HaChaim hokodesh's question mentioned above concerning the placement of the blood on the lintel and the doorposts: the verse states that this decree is to be observed forever; yet, we don't find this observance in fact. Based on the Chidushei Ha'Rim's teaching, the verse is speaking of the commandment of mezuzah which is a substitute for the milah blood and the pesach blood. The mezuzah contains

the two paragraphs of “krias shema” expressing the acceptance of **עול מלכות שמים** and **עול המצוות**, which are also expressed by the blood of the milah and the blood of the Pesach.

It now makes perfect sense why failure to perform these commandments results in “kores”. These two mitzvos form the basis for the entire Torah—the acceptance of Hashem's Sovereignty and the acceptance of His mitzvos. In their merit, we were taken out of Egypt, chosen to be His people and given His Torah. Consequently, whoever chooses not to fulfill these two commandments, reveals that he has no interest in accepting the yoke of Heaven and the yoke of mitzvos. Thus, he deserves being cut off from any part and legacy amidst the people of Israel—the punishment of “kores.”

### **The Gra's Chiddush Concerning Two Types of Yetzer Horah**

As it is the nature of Torah to be expounded in seventy different ways, we can suggest a novel approach and interpretation concerning these two commandments, “**דם פסח**” and “**דם מילה**”—the vehicles chosen by the Almighty for the exodus from Egypt and for the future redemption. This interpretation will be based on an important principle from the teaching of the Gaon from Vilna, zy”a, in his commentary on Mishlei. He teaches that every person possesses two yetzer horahs that he must confront and battle—an external yetzer horah and an internal yetzer horah. His comments pertain to the verse (Mishlei 18,11): “**הון עשיר קרית עוזו וכחומה נשגבה**” “**במשכיתו**”. Here are his holy words:

**”כי ב' יצר הרע יש לאדם אחד מבחוץ ואחד בפנים, מבחוץ הוא העולם בעת שישים מגמת נפשו לעבודת השי"ת ילעגו עליו ובפניהם ידברו למה לך זה, והוא היצר הרע מבחוץ וכמו שכתוב (בראשית ד' ז) לפתח חטאת רובץ, ולכן נקבע מזוזה על פתח ביתו להגן עליו כשיצא, ובפנים הוא היצר הרע הפנימי שלו.**

**וזהו העשיר שיש לו הון, אותו הון שהוא התורה, הוא לו קרית עוזו מבחוץ, שאינו פונה ללעג העולם וישחק להם, ואינו מתיירא ממנו אף שיוצא לחוץ וזהו עוזו, ובמשכיתו שהוא בפנים הוא חומה נשגבה נגד היצר הרע שלו.”**

Let us dive into the depths of this wonderful idea. The Gr”a teaches us that we all possess an internal yetzer horah preventing us from serving Hashem. He is referring to a concept presented by Rabbi Chaim Vital, zts”l, in Shaarei Kedushah in the name of his master, the Arizal: man's life force is composed of four basic elements **אש רוח מים עפר** – fire, wind, water and dust. These elements are responsible for all of man's negative behavior. The element of “fire” is the source of haughtiness and anger; the element of “wind” is the source for prohibited speech, such as lies, gossip and loshon horah; the element of “water” accounts for man's cravings and lust; the element of “dust” is the source of sadness and laziness toward the service of Hashem.

Additionally, there is an external yetzer horah—the negative influences of the external environment surrounding us. This yetzer takes the form of nonobservant people who chase after the temptations and nonsense of this world, and who taunt and make fun of those who serve

Hashem. Here the Gr"א states: "ולכן נקבע מזוזה על פתח ביתו להגן עליו כשיצא"; in other words, the mezuzah is a protective device against the external yetzer horah, the negative influences surrounding us.

### Correcting Misinterpretations of the Gra's Teaching

I wish to point out that the Gra's teaching is often misinterpreted. Many present his view of the mezuzah as being a protective device for when a man leaves the confines of his house, but not as a protective device when he is at home. It is my humble opinion, with all due respect to those other scholars, that they have erred and misinterpreted the Gra's meaning. We've learned in the gemorah (Avodah Zorah 11.) concerning the mezuzah:

"מנהגו של עולם, מלך בשר ודם יושב מבפנים ועבדיו משמרים אותו מבחוץ, ואילו הקב"ה עבדיו מבפנים והוא משמרן מבחוץ, שנאמר ה' ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם."

The gemorah also states (Menachos 32:): "תלאה במקל או שהניחה אחר הדלת סכנה ואין בה" "סכנה, מן המזיקים, שאין הבית משתמר בה עד שיקבענה בצורת הפתח. מצוה" Rashi explains: "בהילכתה".

We also find an explicit statement in the holy Zohar (Bo 36.):

"בכמה אתרין חס קודשא בריך הוא על בניו, עבד בר נש ביתא וקודשא בריך הוא אמר ליה, כתוב שמי ושוי לפתחך, ואת שרי לגו ביתא, ואנא אותיב לבר בפתחך לנטרא לך". פירושו: "בכמה מקומות חס הקב"ה על בניו, בונה אדם בית והקב"ה אומר לו, כתוב שמי ושמו לפתחך, ואתה נכנס לביתך, ואני יושב בחוץ בפתח לשמור עליך".

We also find in the Zohar Chadash (Midrash Russ 103:):

"אמר רבי יוסי בר יהודה, פתח המצויין במזוזה, אין מזיק ואין שטן ואין פגע רע מתקרב אליו, מפני שהקב"ה שומר הפתח, אפילו בשעה שניתן רשות למלאך המשחית לחבל, זוקף עיניו, ורואה ששם שדי עומד על הפתח, כדכתיב ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגוף. לפיכך צריך האדם שיהא תמיד מצוי במצות מזוזה".

All of these sources clearly emphasize that the mezuzah constitutes an internal protection of our homes. The Darkei Moshe (Yoreh Deah 286,4) in the name of Shu"t Maharam Retenberg (108): "מובטח אני שכל בית שמתוקן במזוזה כהלכתה, אין שום מזיק יכול לשלוט בו".

"I am certain that any house equipped with a proper, halachic mezuzah, is beyond the power of any harmful force". It is inconceivable, therefore, that the Gr"א of Vilna, who was well-versed in the revealed as well as the hidden meanings of the Torah, would teach that the mezuzah only served to protect man upon his leaving his house.

Rather, it seems clear that the Gr"א means to teach that the mezuzah protects against the external yetzer horah—people chasing after their hearts' desires and mocking Torah-observant Jews. For, when a man steps outside his home to make a living, he is likely to encounter such

negative influences; those influences may then follow him back into his home and have deleterious effects upon him and his family members.

It is for this reason, that the Almighty commanded the Jew to place a mezuzah at the entrance to his home, containing the paragraph of acceptance of the yoke of Heaven and the paragraph of the acceptance of the yoke of mitzvos. By reminding him to accept these two yokes upon himself as he returns home, the mezuzah serves as a protective device from the external yetzer horah inside the home, as well.

### **The Opening Halachos in Shulchan Aruch**

In any event, we've learned from the Gr"m that everyone has two yetzer horahs, an external one and an internal one. Come and see how nicely this explains the Mechaber's and the Romah's choices for their opening passages in the Shulchan Aruch (Orach Chaim 1,1):

"יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו שיהא הוא מעורר השחר... הגה, שויתי ה' לנגדי תמיד, הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים אשר הולכים לפני האלקים, כי אין ישיבת האדם ותנועותיו ועסקיו והוא לבדו בביתו, כישיבתו ותנועותיו ועסקיו והוא לפני מלך גדול, ולא דבורו והרחבת פיו כרצונו והוא עם אנשי ביתו וקרוביו כדבורו במושב המלך... ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת השי"ת."

It seems that they chose to begin the Shulchan Aruch with the matter of how to deal with and overcome both the internal and external yetzer horahs. The Mechaber opens with the halachah: "יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו". This teaching is directed against the internal yetzer horah, that tries to overcome us with feelings of laziness to prevent us from getting out of our beds promptly in the morning. The Romah opens with the following: "שויתי ה' לנגדי תמיד, הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים... ולא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו בעבודת השי"ת". This teaching is directed against the external yetzer horah, the people who scorn and deride one's service of Hashem. By withstanding the tactics of these two evil inclinations, one is able to observe all of the halachos in the Shulchan Aruch without interference.

### **The Rambam's Teachings with Regard to Eliminating the External Yetzer Horah**

The Gra's teachings concerning the uphill battle against the external yetzer horah, are founded on the illuminating words of the Rambam (Hilchos De'os 6,1):

"דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו, נוהג כמנהג אנשי מדינתו, לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים ולישב אצל החכמים תמיד כדי שילמוד ממעשיהם, ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחשך כדי שלא ילמוד ממעשיהם, הוא ששלמה אומר (משלי יג כ) הולך את חכמים יחכם ורועה כסילים ירוע, ואומר (תהלים א א) אשרי האיש וגו' [אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב]."

וכן אם היה במדינה שמנהגותיה רעים, ואין אנשיה הולכים בדרך ישרה, ילך למקום שאנשיה צדיקים ונוהגים בדרך טובים... ואם היו רעים וחטאים שאין מניחים אותו לישיב במדינה, אלא

אם כן נתערב עמהן ונוהג במנהגם הרע, יצא למערות ולחוחים ולמדברות, ואל ינהיג עצמו בדרך חטאים, כענין שנאמר (ירמיה ט א) מי יתנני במדבר מלון אורחים."

He immediately follows with a second more proactive halachah:

"מצות עשה להדבק בחכמים ותלמידיהם, כדי ללמוד ממעשיהם כענין שנאמר (דברים י כ) ובו תדבק, וכי אפשר לאדם להדבק בשכינה, אלא כך אמרו חכמים בפירוש מצוה זו (כתובות יא:), הדבק בחכמים ותלמידיהם, לפיכך צריך אדם להשתדל שישא בת תלמיד חכם, וישא בתו לתלמיד חכם, ולאכול ולשתות עם תלמידי חכמים, ולעשות פרקמטיא לתלמיד חכם, ולהתחבר להן בכל מיני חבור שנאמר ולדבקה בו, וכן צוו חכמים ואמרו והוי מתאבק בעפר רגליהם ושותה בצמא את דבריהם."

Here the Rambam suggests ways of attaching ourselves and getting closer to chochamim and tzaddikim, so as to learn from their actions. He recommends marrying the daughter of a Torah scholar, marrying off your daughter to a Torah scholar, eating and drinking in their company, engaging them in business transactions and associating with them in any manner possible.

#### **The Two Bloods of Korban Pesach and Bris Milah To Abolish the External and Internal Evil Inclinations**

We now understand more clearly why the Almighty specifically chose these two mitzvos as vehicles; their purpose is to abolish the external and internal yetzer horahs. First, the blood of the korban pesach which is meant to combat the external yetzer horah. The Tur writes with regard to Shabbos Hogadol (Orach Chaim 430):

"שבת שלפני הפסח קורין אותו שבת הגדול, והטעם לפי שנעשה בו נס גדול, שפסח מצרים מקחו בעשור כדכתיב בעשור לחודש הזה ויקחו להם שה לבית אבות שה לבית, ופסח שיצאו ישראל ממצרים היה ביום ה' כדאיתא בסדר עולם, ונמצא ש' בחדש היה שבת, ולקחו להם כל אחד שה לפסחו וקשר אותו בכרעי מטתו, ושאלום המצריים למה זה לכם, והשיבו לשחטו לשם פסח במצות השם עלינו, והיו שיניהם קהות על ששוחטין את אלהיהן ולא היו רשאים לומר להם דבר, ועל שם אותו הנס קורין אותו שבת הגדול."

It clearly states that the purpose of the korban pesach was to counteract and eliminate the negative influences suffered by Israel during their exile among the Egyptians. By slaughtering the pesach in plain view of the Egyptians, they abolished the external yetzer horah.

The blood of the milah, on the other hand, was intended to eliminate the internal yetzer horah. The Rambam in Moreh Nevuchim (part 3, chapt.49) states that the purpose of the commandment of milah is to weaken man's yetzer horah; this is reflected in the blessing recited after the bris: "אשר קידש ידיד מבטן וחוק בשארו שם וצאצאיו חתם באות ברית קודש".

It is now evident, why Hashem chose these two commandments to facilitate the exodus from Egypt. Once these two evil inclinations were negated, the people of Israel could fulfill all of the

Torah's commandments. Similarly, the future redemption will hinge on these same two mitzvos in order to defeat the external and internal yetzer horahs.

The insight provided by the Chidushei HaRim fits in so nicely, now. The mezuzah on our front doors substitutes for the blood that was placed on our doorposts in Egypt. The two paragraphs of “krias shema” contained in the mezuzah—the acceptance of the yoke of Divine Sovereignty and the acceptance of the yoke of Torah commandments—correspond to the abolition of these two evil inclinations, the internal and the external.